

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 20
Scrisorile nefrancați să
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armătorele Birourile anuierilor:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augustoid & Emrich Lesser.
Hofrich. Schalek. Rudolf Wosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marotyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ză garmond pe o coloană 6 or.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 8. a o
seriă 10 cr. și 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.

Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țatra și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 277.

Brașov, Miercuri 15 (27) Decembrie.

1899.

După trei-deci-și-unu de ani.

Răsfoind Țilele acestea prin co-
lecțiile mai vechi ale fôiei noastre,
am dat peste un articol apărut în
numărul dela 24 Noevre 1868 și
datat din Clușiu, care se ocupa cu
întrebarea: „are ôre Maghiarul atâta
lipsă de limba română, câtă are Ro-
mânul de cea maghiară?”

Acéstă întrebare o pusese un
Țiar unguresc din Pesta, „Esti Lap“.
Autorul articolului din „Gazetă“
Țice, că e ușor a răspunde la între-
barea fôiei maghiare pentru cel ce
cunoște împrejurările și are în ve-
dere sine ira et studio numai curatul
adevăr; recunoște însă, că 'i e cu
atât mai greu a răspunde la asta
întrebare unuia, care la împărțire se
folosește de două măsuri deosebite,
Țicând: na și ție cât și mie, numai
ție ceva mai puțin.

Fôia ungrurescă adevă înaintea
de a pune întrebarea amintită, își
arătase marea ei nemulțămire cu
Românii! pentru ce cer și ei parte
din tôte? pentru ce fac din tôte
causă națională?

Cred, că vè dore, — replică au-
torul articolului din „Gazetă“ — dèr
ce-i de făcut? Unei națiuni, pentru
ca să existe, nu i e destul, că va
putè vorbi limba sa în casele sale
și în biserică; nu, ea are lipsă de
progrese în tôte ramurile, de miș-
care liberă pe tôte căile; are de
a se ține pe o treptă egală cu cele-
lalte națiuni, dèr nici decum mai pe
jos... De aceea e fôrte invederat, că
Românii fac din tôte causă națio-
nală și nu cunosc privilegiile ma-
ghiarismului...

Am citat rândurile de mai sus,
ca să invederăm mai bine epoca în
care se scrieau. Tocmai pe atunci
se debătea în dieta ungară așa nu-
mita lege pentru egala îndreptățire

a naționalităților și pressa maghiară,
se înțelege, căuta în tot chipul să
convingă pe Români, că nu pot pre-
tinde să fiă puși pe picior egal cu
Maghiarii în cestiunea dreptului de
limbă.

A și eșit din legea, prin care
avea să se stabilească până unde pôte
merge dreptul de limbă al naționa-
lităților nemaghiare, o adevărată ca-
ricatură, după-ce proiectul de lege
semnat de deputații români și sèrbți
și prezentat camerei la mandatul
acestora de cătră deputatul Alesan-
dru Mocsonyi, a fost respins și a
fost primit proiectul legii de națio-
nalitate al comisiunei camerei. De-
venind lege acest proiect, s'a împli-
nit ceea-ce a Țis atunci deputatul
român Borlea dela Baia-de-Criș, că
va fi mai mult o „lege pentru ma-
ghiarisarea forțată a națiunilor nema-
ghiare“.

Ca argument de căpeteniă pen-
tru a dovedi necesitatea absolută, ca
Maghiarii să cunoscă limba română,
s'a adus în menționatul articol din
„Gazetă“ anomalia la pertractările
judecătorești, unde judecătorii ungruri
nu cunosc limba părților române, și
concluziunea a fost, că Maghiarul
are în adevăr mare lipsă de limba
română, adeseori mai mare chiar, ca
Românul de cea maghiară.

De când s'a făcut acéstă mică
polemică Țiaristică, au trecut 31 de
ani, o nouă generațiune a crescut și a
crescut într'un spirit infect și veni-
nos de intoleranță, care aȚi nici că
mai admite lansarea întrebării, decât
și Maghiarul are lipsă de limba ro-
mână.

Pe tôte cărările și în tôte păr-
țile nu se vestesce aȚi, decât necesi-
tatea de a-se învăța și a-se cunosc
limba maghiară. AstăȚi nimeni din-
tre funcționari, fiă juȚi seu notari,

nu mai simte lipsa de-a sci limba
română, ba precum constată și de-
putatul sas Pildner în „B. Tagblatt“,
necunoscerea limbei române, germane
sèrbesci, slovace etc. li-se atribue aȚi
funcționarilor ca merit patriotic. Nu
se mai tracteză de aceea, ca cei,
cari conduc pertractările la tribu-
nale, să vorbescă în limba și la în-
țelesul părților române, ci, precum
ne convinseram din circularea unui
președinte de tablă comunicată nu-
mai de curènd în fôia noastră, pro-
cesul de maghiarisare forțată a ajuns
până a interȚice chiar și ajutorilor
de portărei, adevă celor ce înmânéză
prin comune actele judecătorești
părților, să se folosescă de altă
limbă, decât de cea maghiară.

Ètă unde am ajuns după 31 de
ani! Și totuși, decât ne vom întreba,
care este cauza principală, că Ma-
ghiarul nu mai simte astăȚi de loc
lipsa de a sci limba română, vom
ajunge la rezultatul, că cauza nu
este atât despotismul eserciat de
adversarii noștri pe temeiul legilor
de maghiarisare, cât mai mult pur-
tarea noastră, cari n'am știut și nu
scim să impunem celor ce au de a
face cu noi, în ori-ce împrejurări
ale vieții publice și private, respec-
tarea limbei noastre.

Tinerimea română din Oradea-
mare, alăturându-se la manifestarea stu-
denților români dela celelalte institute mai
înalte, protesteză și ea în contra nedem-
nului atac și a cuvintelor înjositoare ale pro-
curorului dela Alba-Iulia, Țicând: „Avram
Iancu a trăit, trăesce și va trăi totdeuna
în inimile noastre, ca tipul ideal al adevè-
ratului Român cu inimă pentru nèm și
limbă“. Protestul publicat în „Tribuna“ e
semnat de 16 studenți în drept dela aca-
demia din Oradea.

Ugron și Kossuth asupra situației.

Deputații Gabriel Ugron și Francisc
Kossuth fiind intervievați Țilele trecute de
corespondentul unei foi maghiare, s'au es-
primat astfel asupra situației: Ugron Țise:

„Când ministru-președinte vorbesce,
2/3 din partida lui ar primi mai bucuros,
decă ar spune prostii și tôte atacurile in-
dreptate în contra lui le întimpină cu su-
ris. Acea parte din partida guvernului însă,
care e aderentă a ministrului-președinte, e
neliniștită asupra întretării: când va urma
schimbarea de sistem și când vor fi demi-
sionați satrapii lui Banffy și pașalele lui Tisza,
cari au rămas încă.

„Partida populară caută popularitate
și face opoziții în forma cea mai domolă.
Ea nu pare a ține în vedere atât viitorul
ei, cât mai mult cauzele favorabile ale des-
ființării sale.

„Nici în partida independentă situația
nu e sinceră. Politica corectă și cu tact a
lui Francisc Kossuth este contracarată de
alții. Fôrte mulți sunt în partida indepen-
dentă, cari nu rezonéză așa ca în trecut,
când partida considera ca un câștig al ei
ori-ce sporire de putere. Pe toți aceia, cari
gândesc independent, contrarii politicii lăr-
muitoare 'i suspiționeză și, fiă din gelosia,
fiă din răutate, caută a-i da jos.

„Așa se pare, că nu vor să înțelégă
că Austria stă fôrte aprôpe de absolutism
și acele cercuri, cari consideră încă abso-
lutismul de formă de guvernare mai prac-
tică, vor fi fôrte deobligate, decât va suc-
cede, ca în Ungaria să isbutescă opoziția
a face imposibilă guvernarea parlamentară,
pentru-ca astfel să le dea causă și material
de a-se întroduce de-odată absolutismul în
Austria și Ungaria, seu să se întorcă êrăși
la acel sistem, care e deplin identic cu ab-
solutismul și pentru a căruia inaugurare e
destinat contele Stefan Tisza“...

Ugron mai Țise, că partida lui nu
vré să se unescă cu fracțiunea Eötvös.

Francisc Kossuth vede, că se apropie
căderea operei lui Francisc Deak, deorece

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Bunicul.

De Ianko Veselinovic.

Era o după amiază tristă de tómnă.
Negură grosă se lăsase deasupra pământu-
lui și frigul pișca tața și obrații ômenilor.
Cerule se întunecă, încât părea, că s'a înse-
rat deja și din pământ eșia apă ori unde
calca piciorul. Vântul jaluitor sufla cu de-
sperare printre crengile despoiate.

De alungul satului trecea un cortegiu
funebru. Chiar înaintea mergea un țèran
bètrân, care ducea crucea. Pe cruce flutura
în vènt o năframă. Al doilea urma preotul
îmbrăcat în odăȚii purtând în mână o
cruce roșia; după el urmau patru țèrani,
cari duceau mortul din cociug, èr mai în
urmă câți-va bărbați și femei.

Ômenii, cari veniau pe drum în fața
mortului, ori îl ajungeau dindèrèt, se o-
preau și-si descopereau capetele dând ast-
fel cea din urmă oinște celui mort, apoi
suspinând priveau la bètrânul, care cu ca-
pul descoperit și răȚinat de doi vecini ai
sèi mergea după cociug. Miel cortegiu
se apropia încet de cimitir. Preotul, cu
vocea lui subțiată caracteristică cânta „Sja-
y Boje“ (Sfinte DumneȚeule) și vèntul

ducea departe peste câmpia cuvintele cân-
tării. Când au ajuns în cimitir și cociugul
a fost aședat pe marginea grôpei, bè-
trânul esclamă: „Deja?“. Ridicându-și mâ-
nile spre ceru preotul Țise: „Pământul este
al lui DumneȚeu, cu tôte ale lui, cu tot ce
trăesce și esistă“.

— Părinte, așteptă! Țise bètrânul și
privirea lui posomorită se îndreptă spre
ceru, èr vèntul îi încălcea pletele-i albe.

— Așteptă, părinte! Las' sè-o mai sèrut
odată! Ea a fost lumina ochilor mei, și
atât de ușor sè ne despărțim?... Se smulse
din brațele sprijinitorilor sèi și plecă spre
grôpă.

— Prinde-ți-i! Țise preotul. Acuși va
căde în grôpă.

Bètrânul răspunse cu glas inecat de
amar:

— „Nu, nu te teme. Nu acéstă mi-a
ursit'o mie DumneȚeu... Mi-a luat acest
boboc de trandafir, dèr pe orbul Branco
l'a osindit să trăescă încă“... Apoi se plecă
de-asupra mortului și începù să vorbescă
așa: „Tu, lumina ochilor bunicului, tu!
Flôrea mea de aur, dèr aici mă lași? Și
bunicul têu unde sè mergă acum?... Unde
sè merg, când DumneȚeu m'a osindit la
vecinie întuneric! Porumbița mea! mica
mea turturică!... Ți numai o vorbă! Ți

ori și ce!... Dèr nu scii tu, că bunicul
têu asculta mai bucuros glasul têu, decât
cântarea filomelei? Milița! Bunicul esetos,
dă-i apă să bea!...“

Începù apoi să sèrute mortul. Poporul
întreg plângea în jurul lui și nimeni n'avù
curagiul de a-l despărți de comóra lui.

— Tu, păsèrica mea cântătoare! Cine
va mai cânta de-acum bunicului têu? Cine i
va mai vorbi? Șitu tac!, tac! Bine, bine,
vèd acum, că nu-ți mai pasă de mine.
Bine. Eu voiù cadé, imi voiù rupe picio-
rul... Milița, păsèrica mea, nu ție e milă de
bunicul têu orb?

— Tâtucule, destul! îi Țise un vecin.
Ce vréi, e dór voința lui DumneȚeu! Vino,
scôlă-te, sè mergem acasă...

— Acasă? întrebă bètrânul. Unde e
casa mea? Ce să fac eu acolo? Și decât
acea casă er fi curte împèrătescă, ea n'ar
plăti nimic pentru mine. Decă păreții n'ar
fi decât pietrii prețioase, omul orb totuși nu
le vede! Tôtă averea mea este aici!...

Din nou se plecă spre cociug... Însé
l'au ridicat și l'au dus de-acolo. Când moș-
négul aȚi cum cade pământul pe cociug,
își ridică spre cer ochii lui fără vedere:
„Dómne, Dómne! De ce n'ai osindit ast-
fel, de ce a fost sè ajuns și asta!“

— Nu-ți îngreuna sufletul cu păcate!
Țise preotul.

— Părinte! Eu sunt numai om! De
ce a făcut DumneȚeu păcatul! Eu nu pot
face altfel! Apoi sci, părinte, cine am fost
odinióră?... Aveam doi copii și Dumne-
Țeu mi-a luat unul. Însé fiă lăudat numele lui!
Fiă după voința lui! Mi-a luat apoi și pe
al doilea, însé mi-a lăsat pe Milița... El
mi-l'a dat, el mi-l'a luat. Apoi m'a lipsit
de lumina ochilor. În loc de Ți luminôsă,
partea mea a fost nópcea nêgră. Însé în
nópcea acéstă imi strălucia o stea, Milița,
și strălucia ca sórele... Și eu mè rugam:
laudă ție, o Dómne! Indurarea ta este ne-
întrecută. Nurorile mele s'au mărîtat de
nou, și eu am cântat; da, părinte, am cân-
tat și am lăudat pe DumneȚeu, că mi-a
dat pe Milița. Dèr acum ce să fac? Spu-
ne-mi, ce să fac? Unde sè merg în nópcea
întunecôsă a orbicii mele?

Apoi întorcându-și ochii fără vedere
spre preot, își deschise brațele. Ce mon-
struoși erau acei ochi, erau cu atât mai
monstruoși, cu cât pletele-i albe bătute de
vènt erau sburlite înaintea...

(Va urma.)

e imposibil, ca Maghiarul să mai fiă mult timp atât de pierdut de minte, încât să risipescă milioane pentru repararea unei mașinării, când Austriacul mereu o lovesce, o bate și o sparge... Ungaria se apropie de mari transformări, căci opera dela 67 nu mai e bună. Cele ce se întâmplă în Austria sunt o firească urmare a pactului dela 67... care a deșteptat în Austria doruri și aspirațiuni, ce nu mai pot fi sugrumate prind tirăniă, nici amorțite. Aspirațiunile acestea vor fi totdeauna în opoziție cu ege-monია germană și din frecarea provocată de situația de față, ele nu pot decât să crească. Din toate acestea, după părerea lui Kossuth, se va naște în Austria un abis de care Ungaria trebuie ținută departe, și a face să se subțieze tot mai mult firele ce o lăgă de Austria, căci altfel cade și ea în abis și atunci — s'a gătat cu Ungaria. El vede la orizont *aurora uniunei personale*.

SCRIRILE DILEI.

— 14 (26) Decembrie.

In onorea Italiei. Marele festival, pe care studenții din Iași îl pregătesc în onorea Italiei va fi unic în felul său. Delegația studenților, ce a fost în Bucuresci, a luat primele măsuri acolo. Reîntorși în Iași, studenții din delegația au procedat la luarea celorlalte măsuri. Serbările vor dura două zile. Ele vor fi între 10 și 15 Ianuarie 1900. În ziua întâia, dimineața studenții în corpore vor merge la gară pentru a întâmpina pe delegații și invitații din țară și din Italia, ce vor sosi cu trenul. Aici o muzică la sosirea trenului va intona marșul italian-român. În acea zi delegații italieni vor visita principalele clădiri din localitate. Săra va avea loc în sala teatrului național o splendidă reprezentație. La această reprezentație vor da concursul pe lângă artiștii dramaticei și celebra artistă Elena Theodorini. La finea reprezentației va vorbi d-l V. A. Urechia și un student. În tot timpul acesta, pe scenă vor fi toți delegații italieni și români, precum și studenții. După terminarea cuvântărilor va urma o retragere cu torțe la Universitate cu muzica în frunte, cântând marșul italian și român. A doua zi la orele 2 p. m. în aula Universității se vor ține conferințe publice. Aici vor vorbi d-nii A. D. Xenopol, rectorul Universității, V. A. Urechia, Gr. Tocilescu și V. Brăescu. Săra la orele 6 va avea loc un banchet de 300 tacămurii la oel Binder. Banchetul va dura până la orele 8 și jumătate, când cu toții împreună cu muzica vor porni la gară. Cu accelerația delegații vor pleca, în sunetul marșului italian și român.

Și-a găsit sacul petecul. În Gherla se aranjează astă-sără, în 26 Decembrie n., un concert împreună cu serată de dans. Programul și invitația, din care și nouă ni-s'a trimis un esemlar, e tipărită ungu-resce. Alături cu Esztegar, Piskolti, Salamon, Zeffe, Dubszky etc., vedem și pe *Pordea Gyula*. Acest Pordea, pe cât șcim, este vechiu secretar al episcopului Szabo dela Gherla. El, se vede, nu s'a obișnuit, ori pôte nu se simte vrednic a se arăta între Români nici la o ocaziune, nici la o adunare culturală ori națională. Acum îl vedem pentru prima-ora debutând în public alături cu ortacii săi armano-jidano-maghiari. El va avea să țină o prelegere, se'nțelege, în limba maghiară. Nu avem cuvinte pentru a infiera îndestul purtarea această a unui secretar episcopesc român, prin care își uită într'atâta de demnitatea sa bisericească-națională. Din nenorocire însă acest domn, care ocupă un post atât de remarcabil și ar trebui să jöce un rol în societatea română, a jucat întotdeauna pe lingăul la petrecerile și banchetele străine. N'am auzit să fi ținut vre-odată în viața lui vre-un discurs, ori vre-o disertația românăscă pentru a lumina poporul, care-l hrănesce. Acesta însă, precum vedem, nu-l împedecă de-a străluci în societăți străine cu disertațiuni maghiare. Străinii îl pot slăvi, noi însă vom dice cu durere față cu atâta rătăcire: **Și-a găsit sacul petecul**

Losuri pentru Casa națională. Prin direcțiunea desp. I. (Brașov) al „Asociațiunei“ s'au depus de vânzare losuri de ale loteriei în favorul Casei naționale la firmele: *Librăria Ciurcu, Iuliu Pop*, succesorul firmei M. & L. László; *Dumitru Eremias Nepoșii*; *Ioan Săbădeanu* și cofetăria *T. Spudercu*. Prețul unui los o corună.

In amintirea lui Ioan Creangă. La 2 Ian. 1900 se implinesc 10 ani de când a murit Ioan Creangă, celebrul povestitor, și a fost înmormântat la cimitirul Eternitatea din Iași. Acastă aniversare a morții sale, studenții locali vor să o serbeze. În acest scop, comitetul național studentesc din Iași în ultima sa ședință a decis, ca studenții să facă un pelerinaj la mormântul lui Ioan Creangă în ziua de 2 Ianuarie 1900. Pentru organizarea la mormânt s'a ales o comisiune din sinul național studentesc compusă din R. Deogheneide și I. G. Vizanti. Acastă comisiune va lua toate măsurile de organizare a acestui pelerinaj, invitând pe toți studenții a lua parte la el. Studenții în corpore vor pleca dela sf. Spiridon la cimitir. Ajuși aici vor depune o corună pe mormântul lui Ioan Creangă ér pe urmă, studentul R. Deogheneide va ține o cuvântare. La acest pelerinaj, pe lângă studenți, va lua parte și lume străină admirătoare a talentatului scriitor.

Scandal „patriotic“. Un mare scandal s'a petrecut la orfeul „Somossy“ din Budapesta. Sosind o trupă de teatraliști din Viena și dând în 22 Decembrie o reprezentațiune în limba germană, când fu la actul al trei-lea se ridică de-odată din public un tiner fără barbă, fără mustețe și după ce aruncă o privire împrejur, începând de-odată să strige cât îi luă gura: „Rusine, infamie! Trăiescă Maghiarul! Prin limba sa trăește națiunea!“ În primul moment se făcu o liniște mortală în spațioasa sală, care era înțesată de lume. Reprezentația s'a intrerupt. Într'aceea însă de-odată o oetă de chelneri se năpădi asupra tinerului „patriot“ și-l înhățără. Părmi, pumni, lovituri de toate părțile cădeau ca ploaia asupra „înflăcăratului“ tiner. La țipetele lui după ajutor, nisce dedectivi săriră să-l scape, dér nu putură răsi, căci se înhățase la luptă și o parte din public. Cu o repedițiune extraordinară el fu țerit peste bănci și dus în cafenea, dér aci în loc de cafea și de șampanie, fu tractat cu pumni, părmi și ghiolduri strajnice. Sângele-l năpădi pe gură și pe nas și întreg trupul îi era plin de rane. Un dedectiv, care voise să-l scape, fu trântit la pământ, bătut și călcat în picioare. S'a constatat mai târziu, că tinerul bătut era un pui de Jidan cu numele original *Fischer*, ér acum schimbat în *Farago*. Așa descrie „Pesti Naplo“ comedia această. Nici o îndoaială nu încap, că scandalul a fost dinainte proiectat. Șovinistii din Budapesta n'au putut tolera, cu teatraliști vienesi să jöce în capitala lor teatru în limba germană. De aceea au inscenat scandalul, care însă s'a terminat spre rușinea lor, căci au fost bătuti chiar la ei acasă.

Scumpirea hărtiei. Intre cei mai importanți articuli de consum, cari au început rënd pe rënd a se scumpi, se află și hărtia. Proprietarii fabricoelor mai mari de hărtia, după cum se anunță din Budapesta, au hotărît, ca prețul hărtiei de tipografia să l urce cu *dece percente*, ér al celorlalte soiuri de hărtia cu *cincă percente*. Urcarea această a prețurilor se motivează cu aceea, că s'ar fi scumpit materiile brute, din cari se fabrică hărtia.

Confiscările „Patriei“. După un interval mai îndelungat, scrie „Patria“, am fost făcuti din nou părtași de dubioasa onoare, de a fi confiscati. Când ne credeam mai siguri și mai eliberați de regimul de tristă memorie al confiscărilor „Patriei“ ne-am trezit din nou cu două confiscări aplicate N-rilor 357 și 358 ai „Patriei“. Ansă la această confiscare a dat recenta espulsare a amicului nostru d-l Victor Branice, care prin modul ei de aplicare a stérnit o justă indignațiune pretutindena,

unde se mai află încă ómeni cu o judecată calmă și obiectivă. A corăspuns deci numai unei necesități generale, când în articolul nostru confiscat al N-rului 357 am stigmatizat și sbicuit după merit cea mai recentă Bourguignoniadă. Intre alte observări ne-am mai exprimat și mirarea noastră, cum de chiar un for militar și-a pus serviciile sale la dispozițiunea guvernului înmanând d-lui V. Branice sentență croită de un for polițienesc, care în astfel de cazuri n'are nici în clin nici în mănecă ceva comun cu un for militar, am mai riscat în fine cu privire la marele Bourguignon al Bucovinei o titlatură de-almintrele foarte onorifică la un stat străin foarte amical monarhiei noastre. Drept răspuns a fost confiscată simplamente exprimarea mirării noastre, ér de altă parte au mai stabilit încă organele guvernului prin modul lor de confiscare, că în țera fagilor nu mai este permis a întrebuița titlatură ca de esemlu „Satrap“, „Pașă“, „Vizir“ etc., căci — veți Dómne — esistența Austriei se periclitéză...

Vaporul „Medeea“ al serviciului maritim român, plecat de 4 zile din Constantinopol, trebuia să sosescă Joi sára în portul Constanța. Până Vineri însă „Medeea“ n'a sosit în portul Constanța și nici nu se scia nimic de acest vapor. Din cauza furtunei violente de pe Marea-Negră, la Constanța era temere, ca nu cum va acest vapor să fi naufragiat. D-l maior Popovetz sub-directorul serviciului maritim, a plecat Vineri în grabă la Constanța, pentru a vedé ce este cu „Medeea“. Într'aceea sosi la direcțiunea serviciului maritim o telegramă, că comandantul „Medeei“ d-l Capoli, a telegrafat la Constanța, că din cauza furtunei deslanțuite pe Mare a fost silit să refugieze vaporul în portul Caliacra, de pe cósă Bulgariei.

Din archidiaconia Blasului. Clericii chirotoniți în ziua de Sf. Nicolae au fost dispuși în modul următor: Petru *Cristea*, administrator parochial în Șomoștelnic distr. protop. al Ernotului; Nicolae *Galea* adm. par. în Inoc. tr. Arieș; Ioan *Stăucă* adm. par. în Șelcau, tr. Sibiu și Aug. *Trif*, adm. par. în Cecalaca, tr. Uóra.

O femeie ca prizonieră. Intre mulți prizonieri englesi, ce sunt în Pretoria în captivitate, nu de mult era și o englesică de origine distinsă. Numele ei este Lady Sarah *Wilson*. Mai întâi ea se afla în *Mafeking*, de unde însoțită de cameriera ei voi să facă lungul drum până la *Kimberley*. În decursul călătoriei însă a fost prinsă de Buri și transportată la Pretoria. Dómna *Wilson* este fiica principelui de *Malborough* și bunica principelui de acum. Ea e mătușă a corespondentului *Spencer Curchill* dela „Morning Post“ care încă a ajuns în captivitatea Burilor, însă a evadat. Dómna *Wilson* a fost liberată zilele trecute în schimb pentru un captiv bur.

Esamele de medicină la facultatea din Viena. Fostul conducător al ministeriului de inspecțiune a dus la stărșit plănuita reformă a esamenelor de medicină său cum se dice a „ordini esamenelor rigurose“ (*Rigorossen-Ordnung*) la facultatea din Viena. Reforma are în vedere a satisfăce mai mult trebuințelor ce se nasc din specializarea studiilor medicinale, precum și cerințelor pregătirii pentru medicul practic. Cele mai însemnate însușiri sunt următoarele: Esamele pregătitoare din zoologie, botanică și mineralogie se casséză, fiind-că împiedeau pe studenți deja în primele semestre de a urmări cum se cade importantele studii teoretice privitoare la adevărata lor chiamare. În locul lor se introduce o prelegere despre biologia generală, care érna se ține de un zoolog, ér vara de un botanic. Se suprimă deci cele 3 colegii: zoologia, botanica și mineralogia și esamele corăspunzătoare. Timpul câștigat astfel se folosesc pentru învățarea anatomiei, fiziologiei, histologiei, fizicii și chemiei. Pentru ochemii se introduce un esamen practic; asemenea se introduce studiul higienei la al doilea esamen-riguros. Esamele practice din medicina internă

nu vor mai dura ca până acuma, câte un quart de oră, ci se vor estinde în decurs de două zile așa, că esaminatorul să se pôte convinge în mod fundamental despre cunoscințele examinandului.

Primul doctor în tehnică. Școala politehnică din Berlin face mari pregătiri pentru o solemnă serbare a încheierii școlului, care serbare se va ține după serbători, probabil pe la 7 Ianuarie. Se crede, că împăratul *Wilhelm* va lua parte la serbare. Cu această ocaziune, se dice, împăratul va fi numit primul doctor de onóre al politehnicului. Impăratul *Wilhelm* va fi și deasitcum cel dintâi care va primi doctoratul în științele tehnice. Condițiunile în cari se va puté câștiga acest doctorat încă nu au fost publicate.

Nou canal. Guvernul rus a aprobat proiectul pentru construirea unui canal dela Marea Baltică la Marea Negră. Adunimea acestui canal va fi de 9 metri, adică cu o jumătate de metru mai adéne decât canalul dela Suez.

Peregrini la Roma. Din incidentul începutului anului „sânt“ au sosit de pe acum la Roma numeroși peregrini. Papa a primit Sămbătă depușății, cari i-au dus datură. Pe Duminecă erau așteptați la Roma cel mai puțin 200,000 de străini. Guvernul italian a luat măsurile necesare și a sporit garnisona.

Noul primar al Romei. Din Roma se scrie, că în ședința de Vineri a consiliului orașenesc s'a făcut alegerea noului primar. Dintre 68 voturi a căpătat prințul *Prosper Colonna* 60, și astfel el va ocupa locul decedatului primar priuț *Ruspoli*.

Progresele automobilismului. În ședința festivă a reuniunii industriale din Austria de jos ținută în Viena a vorbit fabricantul de trăsuri *Lohner* despre progresele automobilismului. Deja, dice el, progresele tehnice au adus cu sine, că astăzi automobilele (trăsurile fără cai) pot percurge 48—51 kilometri pe oră, cum s'a dovedit această la excursiunea mai lungă Paris—Bordeaux. Ba așa numitele *Matches* au dus'o până la 105 kilometri pe oră. Astăzi se plătesc pentru automobile escelente cu totul alte prețuri. În Paris unele trăsuri au fost vândute cu câte 65 mii de franci; în Austria a costat trăsura cea mai accelerată 17 mii florini. În Germania industria automobilelor a luat un avânt extraordinar. Dela 1897 numărul fabricoelor de automobile în Germania s'a urcat dela 3 la 44. Și în Austria face progrese automobilismul, deși publicul cel mare este încă străin, ba chiar ostil față cu automobilul; această însă a fost sörtea fiăcării invențiuni. Cu timpul lumea se va deda cu ea. De curând automobilul a fost întrebuițat și în Sudanul frances. Au fost echipate 50 de automobile, pentru a căror conducere au fost aleși Chizezi din cauza sobrietății lor. În America s'a format pentru producțiunea de automobile cu aer comprimat o societate c'un capital pe acțiuni de 100 milioane dolari, precum și un sindicat pentru construirea de automobile electrice cu 65 milioane dolari. Inse numai viitorul va dovedi dacă aceste proiecte vor avé succes.

Cum pôte fi cineva milionar? *Rotschild* din Londra a ținut săptămâna trecută o conferență în folosul răniților de pe teatru războiului din Natal. Titlul conferenței a fost: „Cum pôte fi cineva milionar?“ Biletele de intrare s'au vândut cu câte 1 funt șterling. Un număr foarte mare de curioși au grăbit să asculte conferența. Dér ce să veți? Baronul *Rotschild* a ținut o conferență de abia câte-va cuvinte, pe care a sfirșit'o dicend: „Cumpără ómeni cu prețul oât plătesc, și vinde-i cu cât cred ei că valoréză — și atunci vei deveni milionar.“

Petrecerile arangiate de oficeri. Reuniunea militară științifică și a casinei oficeresci din loc va arangia în érna această un ciclu de petreceri, pentru cari comitetul a făcut deja invitațiile. Aceste petreceri vor fi: Duminecă în 31 Decembrie 1899 (Tom-

bola cu concert și dans); Marți în 16 Ianuarie 1900 (Soarea dansantă); Sâmbătă în 17 Febr. 1900 (soarea dansantă cu cotillon). Tote aceste trei petreceri se vor aranja în casa de concerte. Afară de acestea se vor ține în localitățile casei oficierilor probe de dans (cu muzica militară), în luna lui Ianuarie trei, în Februarie două. Țilele când se vor ține vor fi anunțate la timpul său în diarele locale.

Făgăraș în luna lui Decembrie 1899.

— Fine. —

Carierea militară. După proiectul de lege pentru noua salarizare a ofițerilor și a funcționarilor militari, un sublocotenent are să capete 840 fl. salar anual, pe când un funcționar civil austriac de rangul acesta capătă 800 fl., er unul unguresc numai 500 fl.; un locotenent capătă 1020 fl., un funcționar unguresc tot de rangul X numai 800 fl.; un căpitan de clasa a II 1200 fl., unul de clasa I 1500 fl., er un subjude ung. și căți se țin de clasa IX numai 1100 fl.; un major 2000 fl., er un jude reg. și cei cari sunt de clasa a VIII-a numai 1400 fl.; un locotenent-colonel 2700 - 3000 fl., pe când un funcționar reg. de clasa VII numai 2000 fl.; un colonel 3600 fl., er un jude de tablă seu director financiar numai 2500 fl.; un general-major 5700 fl., er un jude de curiă, seu un consilier ministerial numai 4000 fl.; un locuitor de marșal 7800 fl., pe când un secretar de stat tot în rangul IV numai 6000 florin. Și totuși d-l Delanistru afirmă, că funcționarii de stat civil sunt mai bine dotați, decât cei militari. Nu sciu pe ce-si basază d-sa aserțiunea acesta.

Este adevărat, că funcționarii civili, d. e. cei dela justiția, decât depun esamenul de jude, nu mai au multe necasuri cu alte esamene și pot ajunge până la treptele cele mai înalte, pe când militarii au să depună multe și grele esamene până pot ajunge la vînta carierei lor. Așa un candidat de oficer are să depună esamen, ca să pōtă fi numit sublocotenent, er înainte de a ajunge căpitan are să mērgă mai întâi la școlă de corp, er candidații de major au să depună mai înainte esamenul de stat major și în urmă aceia, cari vrēu să ajungă și la ranguri mai înalte, au să frecventeze, după un serviciu de 3 ani, ca sublocotenent, și școlă belică, și așa putem dice, că un oficer astăzi în armată are să învețe în continuu, decât vrē să-și croiescă un viitor strălucit. De aci pōte să se convingă fă-care, că nici tinerilor noștri diligenți și bravi nu le este închisă calea de a se ferici pe cariera acesta, unde cu purtarea lor cea bană numai onore ne pot face.

D-l Delanistru are drept când dice, că vedușele ofițerilor și ale funcționarilor militari au mai puțină pensiuine, decât cele ale funcționarilor de stat; are însă să ia în considerare și împrejurarea, că vedușele de ofițeri folosesc pe lângă pensia, și venitul cautiunilor, ceea-ce la-olaltă face o sumă mai mare, ca pensiunea vedușelor funcționarilor de stat.

Nu este ertat să pierdem din vedere nici împrejurarea, că toți orfanii ofițerilor și ai funcționarilor militari de ambele seese capătă creștere gratuită pe speșele erariale, pe când orfanii funcționarilor de stat numai decât sunt peste trei frați primesc un adaus de creștere foarte modest, amēsurat rangului părinților lor. Și într-asta privință este cariera militară mai avantagiōsă, decât cea a funcționarilor de stat, căci nici la o carieră nu sunt atâtea fundațiuni și beneficii, ca la miliția, unde ministrul de război dispune de venitul unui capital colosal de 57 milioane florin, merit pentru scopuri umanitare militare. Să nu ne folosim ore și noi Români de aceste beneficii?

D-l Delanistru se acapă și de lucrările de specialitate ale ofițerilor români, amintite în corespondența mea, spunend între altele, că numai în lucrarea d-lui Stupariu limbistica este corectă, tōte celelalte păcătușesc nespuse de mult în conținutul limbei; în special despre lucrarea d-lui locotenent Bardosy anunțată de curēnd dice,

că decât va avē aceeași limbă ca în cea editată în 1898, atunci e de laudat zelul său, dēră e păcat de timpul folosit cu ea, căci a scrie o carte, fă chiar și numai pentru soldații de rēnd, neținend de loc cont de limbă, nu pōte fi un serviciu bun nici chiar pentru literatura noastră militară.

Eu nu cunosc pe d-l Delanistru, dēră să mă ierte, decât țin pe Maga. d-n Dr. Al. M. Marienescu, jude de tablă în Oradea mare, de om erudit, literat consumat, de mai competent în judecarea și criticarea cărților noastre, în deosebiri din punct de vedere limbistic; etă ce scrie d-sa în fōia beletristică și socială „Familia“ din Oradea mare anul 1898 N-rul 4 pagina 45:

„Bibliografia. Carte de instrucțiune militară pentru școlile de sērgi de infanteriă ces. și regească, de Demetriu Bardosy supralocotenent ces și reg. de infanteriă Nr. 37, tipărită în Oradea mare. Prețul 55 cr.

„Cartea cuprinde: I. Regulamentul de serviciu militar. II Instrucțiunea de arme. III. Regulamentul tragerii în țintă. IV. Organizarea puterii armate. V. Regulamentul de exercițiu militar. Cartea are 92 de pagini și cinci tabele cu tot felul de deseme trebuicioșe pentru ușurarea instrucțiunii și învățaturii.

„Fiind-că producțiunile literare române sunt prea rari, totdeuna ne bucurăm, când vedem, că se tipăresc câte-o carte românească; dēr de astă-dată părerea de bine e mai mare, când scim, că prin ordinațiunile prea înalte s'a hotărît, ca în acele regimente ces. și reg. în cari se află Români în număr mai mare, limba de instrucțiune și de învățatură militară, pentru militarii români, să fă și limba românească.

„Cartea lucrată de D-l Bardosy e destinată ca manual de instrucțiune pentru oficerii, cari instrueză și deosebiri pentru suboficerii (sărgile) cari repeteză instrucțiunea și învățatura cu ostașii de rēnd români. Acastă carte așa-dēră are chiemarea, ca în ast-fel de regimente să se învețe și orbeșcă o limbă curată românească și deosebiri, ca militarii de rēnd, români, să aibă ocașiune ca regulamentele militare să le învețe în limba lor; să se indeletioșcă în scriere și citire și astfel să-și câștige învățatură și cultură.

„Cu intristare scim împrejurarea, că din sătenii români, cari ca prunci au umblat odată la școlă și au sciu ceti și serie, partea cea mai mare, pe când au ajuns asentați la miliția, au uitat tot ce au sciu, dēr prin cartea citată cei asentați au ocașiunea să învețe de nou și odată reînturnend acasă, să se numēșcă între cetățenii, cari sciu ceti și serie și astfel dela miliția să ducă cu sine atare grad de civilizațiune și cultură.

„Deci trebuie să gratulăm d-lui Bardosy pentru ideia, ca să lucre astfel de carte; să-i mulțumim pentru îndemnul și truda, de a-o lucra, ca o instrucțiune precisă și într-o limbă românească — pe lângă tōte greutățile cu terminii tehnice germane — bună și ușră; și să-i mulțumim, pentru-că cu rezultat bun a umplut un gol în literatura românească“.

Acum părerea mea ar fi, ca toți acei Români, cari ca ostași sunt în rezervă și mai au ani de serviciu militar, fă ostași de rēnd, ori caprari, sērgenți, (strajameșteri) și oficeri, precum și acei Români, cari pe viitor au să servēșcă la miliția, pot să învețe să repeteze, ori să se pregătēșcă din cartea d-lui Bardosy și în acest mod, cu mai mare ușrătate să corēspundă chemării lor militare. O repetiție, o pregătire îi ajutoră ca din ostași de rēnd să înainteze în șarje, — și înaintarea îi scapă de grele datorități militare-esc. — Dr. A. M. Marienescu.“

După aceste vorbe elogiōse venite din loc competent, am să observ încă numai atât, că autorul în restimp de trei luni a vëndut această editură de 1200 de exemplare, ceea ce este o raritate la cărțile noastre și eclatant probēză, ce ma e serviciu a făcut autorul literaturii noastre militare. Deacă D-l Delanistru ca fost oficer se ține mai competent de-a scrie ori-o carte de specialitate militară mai bună, publicul interesat îi va fi mulțamitor.

Sunt de acord cu D-l Delanistru, ca să se dea stipendii elevilor dela academiile militare din Viena și Wiener-Neustadt, numai acesta este un *pium desiderium*, căci un loc în acele academiile costă 800 fl. anual, pe lângă care să mai capete elevul cel puțin 100 fl. pentru speșele mērunte, prin urmarea laolaltă 900 fl. ceea ce fundațiunile noastre nu vor fi în stare a suporta; apoi pe lângă

asta nici tinerii noștri, cari învață tōte cele în școlile noastre medii, nesciind limba germană perfect, nu sunt în stare de a depune esamenul de primire.

În fine față cu motiunea D-lui Delanistru cu privire la dotațiunea clerului nostru nu mă țin competent de a-i pute obișcșiona, dēr atâtea cutez a dice, că ar fi foarte de dorit și frumos dela D-sa, ca să facă începutul cu contribuirea unei sume mai mari, dând prin asta esemplu bun de urmat și altora.

„Mars“.

Deschiderea anului sfânt.

Anul sfânt jubilar 1900 s'a deschis în marea Basilică St.-Petru din Roma în presera Crăciunului apusēn, adecă Duminecă. Un astfel de an jubilar a fost anul 1300, concesionat de Papa Bonifaciu VIII cu dispozițiunea, ca el să se serbeze la sfirșitul fă-cărui secol. Papa Clemente VI a dispus să se țină anul sânt jubilar tot la 50 de ani; Alesandru VI l'a redus la 30 de ani, pe când Paul II a ordonat ca tot la 25 ani să se serbeze anul jubilar.

Basilica St.-Petru o deschide însuși Papa, er Basilicele St.-Paul, St. Ioan și Maria le deschide câte-un cardinal anume ales cu același ceremonial. „Porțile sante“ ale celor patru Basilice stau deschise anul întreg.

În presera Crăciunului apusēn Basilica St.-Petru și piața dinaintea ei dă o înfățișare interesantă. Printre asistenții la serbare se află creștini din tōtă lumea catolică. După-ce papa îmbracă odăjdile sfinte, merge la capela Sixtină pentru a-se ruga înconjurat de preoți cu luminări aprinse. Făcendū-se rugăciunile, se deschide imponentul cortegiu, în care iau parte corporațiunile bisericesci, episcopi, metropoliți și cardinali, cari precedeză pe Papa. Cortegiul ajunge la Basilica St.-Petru. Aici după o mică pauză Papa descinde din scaunul său portativ, se apropie de „ușa sfântă“ și după-ce ia din mână unui cardinal ciocanul de aur dărui de episcopii lumii întregi, bate cu el de trei-ori în mijlocul ușei sfinte, mai întâi încet, a doua și a treia-ora mai tare. La prima bătăie dice:

— „Deschideți-mi pōrta adevărului“.

Corul rēspunde: „Căci vrēu să intru prin ea, laudă Domnului“.

La a doua bătăie dice:

— „În casa ta intru, o Dōmne!“

Corul rēspunde: În casa ta mă voiți ruga cu frica de tine“.

La a treia bătăie dice:

— „Deschideți pōrta, căci cu noi este Domnul“.

Corul rēspunde: „Căci mari lucruri a sēvrșit în Israil“.

După acesta Papa se reîntorce la tronul său și dă ciocanul unui cardinal, care bate cu el înă de două ori în ușă, la ceea-ce ușa cade dinăuntru pe-o construcțiune de lemn anume pregătită, ce are roți și pe care ușa este depărtată îndată. Credincioșii, mai ales peregrinii străini pōrtă cu evlavie sdroboturile de zid, în care era înțepenită pōrtă.

După depărtarea păretelui spiritualii St.-Petru curăță pragul ușei și cele două aripe ale ei le spală cu apă sfîntită și le șterg cu pânză de in. Papa luându-și jos mitra se ureă pe tron și ceteșce nisce psalmi. Papa șede din nou, își pune erași mitra pe cap și cantorii cantă psalm 99. După-ce s'a sfirșit și acest psalm Papa erași ia mitra jos de pe cap și stând în picioare continuă:

— „Acastă este ziua, care a făcut'o Domnului“.

Corul: Să ne bucurăm și să ne veselim într'ēnsa“ etc.

După tōte acestea Papa se apropie de ușa sfântă, în mână stângă ține o luminare, cu drēpta ia crucea și intonează: „Pe tine te laudăm Dumneșeule“ și cel dintăi intră prin ușa sfântă în biserică.

În momentul când Papa a pășit pragul ușii tōte clopotele dela 300 și mai bine de biserică din Roma sună. Întrați acum cu toți în biserică, se continuă slușba dum-

neșeșcă. Papa provocă pe pșitorii bisericice să grijēșcă de ușa sfântă, apoi sub baldachin merge mai departe și ajungend la altar se dă jos de pe scaunul portativ și se rōgă, după care se aședă la locul său și slușba se continuă.

ULTIME SURI.

Roma, 25 Decemvre. Papa a inaugurat cu solemnitate erî dimi-netă anul sfânt cu ceremonia deschiderei sfinte Porți a basilicei St. Petru, în prezența cardinalilor, patriarhilor, arhiepiscopilor, a tuturor demnitarilor curței pontificiale și a corpului diplomatic. Purtat pe *sedia gestatoria* până la Pōrta basiliceii, Papa lovi de trei ori sfânta pōrtă cu un ciocan de aur dărui de episcopii italieni. Apoi lucrătorii dărîmară pōrta. Atunci Papa, cu capul descoperit, intră singur cel dintăi în basilică, urmat de cardinali, de curte și de invitați. În acel moment tōte clopotele bisericilor din Roma începură să sune. Papa binecuvēntă pe toți cei de față și se retrase apoi în apartamentele sale. Papa a fost viu aclamat și a arătat o mare mulțamire. Cu tōte acestea părea foarte obosit din cauza ceremoniei, care a ținut două ore.

Odesa, 24 Decemvre. Un viscol mare împiedecă navigațiunea. Serviciul regulat al vapoarelor e suspendat. Circulațiua nu e posibilă decât cu ajutorul unor plugiuri pentru ghiță (paraglases). Termometrul s'a scoborit la 15 grade.

Londra, 24 Decemvre. Lord Roberts noul comandant al oștirilor englese de pe câmpul de războiu a plecat la Southampton unde se va imbarca pentru Africa de sud. A fost însoțit la gară de Prințul de Galles, de Ducii de Connaught și de Cambridge, de lord Wolsey, de ministrii de războiu și al tesaurului. A fost aclamat cu entusiasm de o mulțime enormă.

Literatură.

O carte valorōsă. În Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut o nouă carte de mare valōre, scrisă de d-l Ion Popoa, profesor la școlile române din Brașov. Cartea este intitulată: „*Caractere morale*“, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popōrelor vechi și moderne“. Acastă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aprōpe 400 pagini, este o adevărată podōbă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aprōpe cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespuse de prețioșă de învățatură, de mângăieră, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35). Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vëndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

DIVERSE.

Rugăciunea și războiul. Buri sunt omeni foarte religioși și victoriile lor nu le atribue nici-odată victoriei proprii, ci lui Dumnezeu, care grijesece de ei. Că ce însemnătate mare atribue Englesii sentimentului religios al Burilor, arată următoarea scrisōre, ce contra-admiralul engles Hubert Campon a adresat'o lui „Timiș“: „Dōmne! Până când trebuie să mai așteptăm, ca guvernul să intervină la M. S. regina pentru fixarea unei zile de rugăciune generală? Anglia dōr are un popor atât de neexceptionabil în privința morală, încât să-și pōtă uita cu totul de Dumnezeu, când războiul este judecata lui Dumnezeu și noi trebuie acum să ne ispășim păcatele? Bătăliile, ce le am suferit în urmă, vor îndupleca dōră națiunea, să cadă în genunchi și să se rōge Tatălui ceresc, implorându-l să ducă la victoriă pe fii săi păcătoși în acest război nenorocit“. Sute de scrisōri de felul acesta publică acum foile englese.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Decembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	115.35
Renta de corone ung. 4%	94.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.30
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	118.25
Bonuri rurale ungare 4%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	159.50
Lesuri pentru reg. Tisei si Seghedin	137.40
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hartie austr.	98.30
Renta de aur austr.	115.25
Lesuri din 1860.	136.—
Actii de-ale Banței austro-ungare	916.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	373.—

Actii de-ale Banței austr. de credit.	372.75
Napoleoniori	9.66
Marci imperiale germane	59.07 1/2
London vista	127.32 1/2
Paris vista	47.87 1/2
Rente de corone austr. 4%	98.45
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Decembrie 1899.

Anenota rom. Cump.	9.16	Vând.	9.21
Argint român. Cump.	9.—	Vând.	9.10
Napoleoniori. Cump.	9.60	Vând.	9.66
Galbeni Cump.	5.62	Vând.	5.65
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vând.	128.—
Marci germane Cump.	58.5	Vând.	—
Lire turcești Cump.	10.73	Vând.	—
Scris. fonc. Albina	101.—	Vând 5%	101.50

Restaurația din casa de Concert

Am onore a face cunoscut On. public, că cu începutul dela 28 Decembrie **am luat asupra-mi**

Restaurația din casa de Concert.

Îmi voi da totă silința de a satisface cerințelor onor. oșpeti, cu mâncări bune, gustose și cu prețuri moderate.

La vândare voi scote

Bere de Steinbruch și Czell-Bräu.

Vinuri de masă veritabile de Ardeal.

Vinuri desert, calitatea cea mai bună.

Pentru nunte, banchete, petreceri închise etc. recomand salonul vênat din casa de concert, care este foarte potrivit pentru astfel de petreceri.

Dau cost cu abonament lunar în localul Restaurației, și dus a casă.

Rugându-mă de o cercetare numărösă, sunt cu totă stima

Friedrich Schmidt

birtaşul din Noa.

Salonul vênat pentru nunte, banchete etc.

Prețuri efi.,e, serviciu cu atențiune.

Mâncări și beuturi bune.

Prețuri ieftine, servicin solid.

De Crăciun

recomandă **depositul** bogat asortat **cu haine gata**, pentru bărbați și copii și adulți din stofe fine, indigene și streine, precum și albituri, pălării, umbrele și cravate, cu prețurile fabriciei, foarte ieftine.

Successorii I. ASCHER

Brașov, strada Porții nr. 1.

2. 16.807.

Asortiment bogat.

Sz. 341—1899. bvgh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a zernesti kir. jbir. 1899. évi Sp. 410/4 sz. végzése következtében Dr. Leményi Jenő brassói ügyvéd javára Babes I. Ion szohodoli lakos ellen 168 frt. 35 kr. s jár. erejéig 1899. évi Novemb. hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 frt. — krra becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lóvak, ezéna, stb. nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbíróság 1899. évi V. 203/2. sz. végzése folytán 168 frt. — kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi június hó 26-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 35 frt. 20 kiban bíróság már megállapított költségek erejéig Szohodolon Babes I. Ion lakásán leendő eszközlésére 1900. évi Január hó 15-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

A menyiben az elérverezendő ingóságokat mások is le és feltű foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés sz 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1899 évi Deczember hó 22 én.

HUSZÁR VILMOS
kir. bírósági végrehajtó

805.1-1.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Comnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul pe-

blăcării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

Penultima săptămână!
in bani gata cu scădemânt 20%
sunt cel mai frumos și mai practic
Cadoul de Crăciun
se poate câștiga cu un los al
LOTERIEI DE BINEFĂCERE
numai pentru 1 coronă.
in favorul Spitalului Reuninei
polclinice din BUDAPESTA,
Fără care los este
valabil pentru
Prima sortire de la 4 Ianuarie 1900.
Losuri se poate câștiga la Cassa de bancă: J. ADLER & Fratele, Brașov.